

საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა
(დედამიწის მეგობრები – საქართველო)

გარემო და საზოგადოება

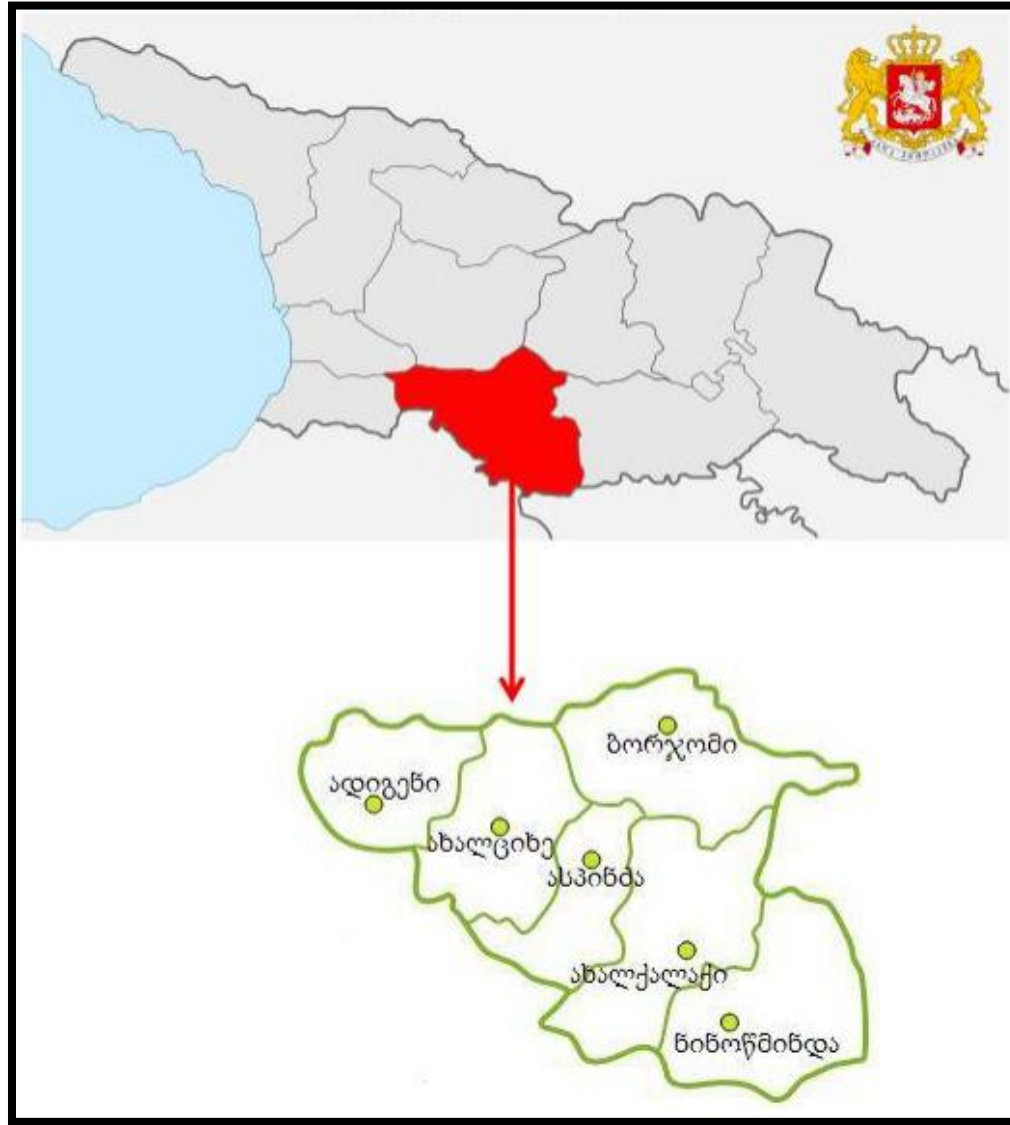
ენერგეტიკა
სამცხე-ჯავახეთის მხარეში მიმდინარე განახლებადი
საინვესტიციო პროექტები

შინაარსი

სამცხე-ჯავახეთის რეგიონი	3
ბუნებრივი რესურსები სამცხე-ჯავახეთში	4
სამცხე-ჯავახეთის მხარეში მიმდინარე განახლებადი საინვესტიციო პროექტები	5
(29 დეკემბერი 2017 წელი)	5
მშენებლობისა და ლიცენზირების ეტაპზე	5
კვლევის ეტაპზე შემდგომი მშენებლობის ვალდებულებით	5
ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევის ეტაპზე	6
გამოქვეყნებული მემორანდუმები და პროექტები	8
საკადასტრო რუკები	10

სამცხე-ჯავახეთის რეგიონი

ბუნებრივი რესურსები სამცხე-ჯავახეთში

სამცხე-ჯავახეთის რეგიონი ცნობილია თავისი სამკურნალო-რეკრეაციული ზონებით. ბუნებრივი ტყეები განსაკუთრებულ კლიმატ-მარეგულირებელ, ნიადაგდაცვით, წყალ-მარეგულირებელ ფუნქციებს ასრულებს და ეს განაპირობებს, რომ რეგიონი მდიდარია მინერალური წყლის რესურსებითა და საკურორტო ზონებით.

რეგიონში ქარების მიმართულება, სიჩქარე და ხანგძლივობა შესაძლებლობას იძლევა, ქარის რესურსი გამოყენებული იქნას ენერგეტიკული მიზნებისათვის. ამჟამად მიმდინარეობს სამუშაოები ქარის პერსპექტიული ელექტროსადგურების ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთებისათვის. ასევე შესაძლებელია მზის ენერგეტიკული პოტენციალის გამოყენება, რადგან მზის გამოსხივების საკმაოდ მაღალი მაჩვენებელი ფიქსირდება.

სამცხე-ჯავახეთის რეგიონის განვითარების სტრატეგიის დოკუმენტის მიხედვით

„სამცხე-ჯავახეთში არსებობს მნიშვნელოვანი ალტერნატიული ენერგორესურსები, რომელთა ეფექტიანი გამოყენება დადებითად აისახება, როგორც მოსახლეობის ცხოვრების ხარისხსა და მათ შემოსავლებზე, ასევე სათბურის გაზების ემისიების შემცირების შედეგად კლიმატის ცვლილების უარყოფითი ზემოქმედების შერბილებაზე. ფარავნის ხეობაში პერსპექტიული ქარის ელექტროსადგურის ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთების მიმდინარე სამუშაოების დამთავრების შემდეგ შესაძლებელი გახდება, დამონტაჟდეს ქარის ელექტროსადგური დაახლოებით 120 მგვტ დადგმული სიმძლავრითა და 110 მლნ კვტ.სთ ელექტროენერჯის წლიური გამომუშავებით, რაც დაახლოებით 12000 ოჯახს დააკმაყოფილებს.“

სამცხე-ჯავახეთი მდიდარია წყლისა და წიაღისეული რესურსებით: მინერალური, თერმული და მტკნარი წყალი, მდინარეები და ტბები, მოსაპირკეთებელი მასალები, ტუფი, ბაზალტი, დიატომიტები, პერლიტი, თიხა, ქვიშა-ხრეში, ვულკანური წიდა, მურა ნახშირი, ოქრო და ანდეზიტი. დღეისათვის წიაღისეული რესურსების მოპოვებაზე გაცემულია 136 ლიცენზია. რესურსების არსებულ მარაგებს გააჩნია მნიშვნელოვანი ეკონომიკური პოტენციალი.

შედარებით მცირეა თერმული წყლის რესურსი. წყლის რესურსები წყალსარგებლობის მიხედვით გამოყენებულია სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით (8%), ჰიდროენერგეტიკაში (80%), სამრეწველო დანიშნულებით, სარწყავად და თევზის სატბორეებისათვის.

რეგიონში გვხვდება „წითელი წიგნში“ შეტანილი 15-ზე მეტი და სამკურნალო მცენარეების 300-ზე მეტი სახეობა.

აღსანიშნავია, რომ სამცხე-ჯავახეთის ტერიტორიაზე ტყის ინვენტარიზაცია ბოლო 15 წლის განმავლობაში არ ჩატარებულა. ამიტომ არ არსებობს ფაქტობრივი მონაცემები ტყეების ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების შესახებ.

სამცხე-ჯავახეთის მხარეში მიმდინარე განახლებადი საინვესტიციო პროექტები (29 დეკემბერი 2017 წელი)

მშენებლობისა და ლიცენზირების ეტაპზე

პროექტი	კომპანია	სავარაუდო ინვესტიცია (აშშ დოლარი)	რეგიონი	მდინარე	სავარაუდო დადგენილი სიმძლავრე (მვტ.)	სავარაუდო წლიური გამომუშავება (გვტ.სთ.)	მემორანდუმის ხელმოწერის თარიღი	ტექნიკური ეკონომიკური კვლევის დასრულების თარიღი	მშენებლობის დაწყება	მშენებლობის დაწყება	მშენებლობის დასრულება	ექსპლუატაციაში გაშვება	
1	მტკვარი ჰესი	შპს მტკვარი ჰესი	115,000,000	სამცხე-ჯავახეთი	მტკვარი	53.00	230.00	24.11.2008	-	19.11.2009	19.11.2009	16.02.2019	16.02.2019

კვლევის ეტაპზე შემდგომი მშენებლობის ვალდებულებით

პროექტი	კომპანია	სავარაუდო ინვესტიცია (აშშ დოლარი)	რეგიონი	მდინარე	სავარაუდო დადგენილი სიმძლავრე (მვტ.)	სავარაუდო წლიური გამომუშავება (გვტ.სთ.)	მემორანდუმის ხელმოწერის თარიღი	ტექნიკური ეკონომიკური კვლევის დასრულების თარიღი	მშენებლობის დაწყება	მშენებლობის დაწყება	მშენებლობის დასრულება	ექსპლუატაციაში გაშვება	
2	ახალქალაქი ჰესი	შპს ჰიდროენერჯი	25,500,000	სამცხე-ჯავახეთი	ფარავანი, ჯანჯგაჯური	9.88	54.23	07.10.2016	21.02.2018	21.01.2019	21.01.2019	21.01.2021	21.01.2021

ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევის ეტაპზე

	პროექტი	კომპანია	სავარაუდო ინვესტიცია (აშშ დოლარი)	რეგიონი	მდინარე	სავარაუდო დადგენილი სიმძლავრე (მვტ.)	სავარაუდო წლიური გამომუშავება (გვტ.სთ.)	მემორანდუმის ხელმოწერის თარიღი	ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევის დასრულების თარიღი	მშენებლობის დასრულების ადგენის ადგენა	მშენებლობის დასრულების დაწყება	მშენებლობის დასრულება	ექსპლუატაციაში გაშვება
3	ახალდაბა ჰესი	შპს მტ გრინ ენერჯი	140,000,000	სამცხე-ჯავახეთი	მტკვარი	93.00	494.00	04.11.2015	04.11.2016	-	-	-	-
4	ანდეზიტ ჰესი	შპს გრინენერჯი	1,662,014	სამცხე-ჯავახეთი	ბორჯომულა	1.10	4.30	01.09.2016	01.06.2017	-	-	-	-
5	დვირულა ჰესი	შპს დმ ენერჯი	2,623,000	სამცხე-ჯავახეთი	დვირულა	1.39	8.26	2.08.2017	02.02.2018	-	-	-	-
6	ახალციხის მზის ელექტროსადგური 1	სს კავკასიის მზის კომპანია	49,084,875	სამცხე-ჯავახეთი	-	50.00	65.30	21.02.2017	21.08.2018	-	-	-	-
7	ახალციხის მზის ელექტროსადგური 2	სს კავკასიის მზის კომპანია	49,084,875	სამცხე-ჯავახეთი	-	50.00	65.30	21.02.2017	21.08.2018	-	-	-	-

სამცხე-ჯავახეთში ასაშენებელი პოტენციური ელექტროსადგურების ნუსხა

დაგეგმილი პროექტები

№	ჰესის დასახელება	მდინარის დასახელება	რეგიონი	დადგომული სიმძლავრე (მგვტ.)	საშუალო წლიური გამომუშავება (მლნ.კვტ.სთ.)	რეგულირების სახეობა
1	აბული ჰესი	ფარავანი	სამცხე-ჯავახეთი	22.20	119.00	მოდინებაზე
2	აწყური ჰესი	მტკვარი	სამცხე-ჯავახეთი	10.40	55.50	მოდინებაზე
3	დვირი ჰესი	მტკვარი	სამცხე-ჯავახეთი	10.40	55.50	მოდინებაზე
4	ვალე ჰესი	ქვაბლიანი	სამცხე-ჯავახეთი	8.57	35.29	მოდინებაზე
5	ზარზმა ჰესი	ძინძისწყალი	სამცხე-ჯავახეთი	4.30	19.80	მოდინებაზე
6	მუსხი ჰესი	ინჯასუ	სამცხე-ჯავახეთი	2.00	8.00	მოდინებაზე
7	მუში ჰესი	ურაველი	სამცხე-ჯავახეთი	3.07	14.18	მოდინებაზე
8	ურაველი ჰესი 1	ურაველი	სამცხე-ჯავახეთი	4.30	16.50	მოდინებაზე
9	ურაველი ჰესი 2	ურაველი	სამცხე-ჯავახეთი	5.07	16.00	მოდინებაზე
10	ჭელა ჰესი	ქვაბლიანი	სამცხე-ჯავახეთი	8.70	24.18	მოდინებაზე
11	საყუნეთი ჰესი	მტკვარი	სამცხე-ჯავახეთი	10.40	55.50	მოდინებაზე

პოტენციური ელექტროსადგურების ნუსხა

მასალა აღებულია [საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტროს](#) საიტიდან. საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები არ იღებს პასუხისმგებლობას მონაცემთა სისწორეზე.

გამოქვეყნებული მემორანდუმები და პროექტები

[მტკვარი ჰესი](#)

[ახალქალაქი ჰესი](#)

[ახალდაბა ჰესი](#)

[ანდეზიტ ჰესი](#)

[ახალციხის მზის ელექტროსადგური 1](#)

[ახალციხის მზის ელექტროსადგური 2](#)

[აწყური, დვირი და საყუნეთი ჰესები](#)

[ზარზმა ჰესი](#)

[მუსხი ჰესი](#)

[ურაველი ჰესი 1](#)

[ურაველი ჰესი 2](#)

აბული ჰესი:

- [აბული, ახალქალაქი, არაკალის ჰიდროელექტროსადგურები](#)
- [აბული, ახალქალაქი, არაკალის ჰიდროელექტროსადგურები- ცვლილება 19.02.2011](#)
- [აბული, ახალქალაქი, არაკალის ჰიდროელექტროსადგურები- ცვლილება 30.04.2012](#)
- [აბული, ახალქალაქი, არაკალის ჰიდროელექტროსადგურები- ცვლილება 28.09.2012](#)
- [ცვლილება 12.03.2014](#)

მასალა აღებულია [საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტროს](#) საიტიდან. საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები არ იღებს პასუხისმგებლობას მონაცემთა სისწორეზე.

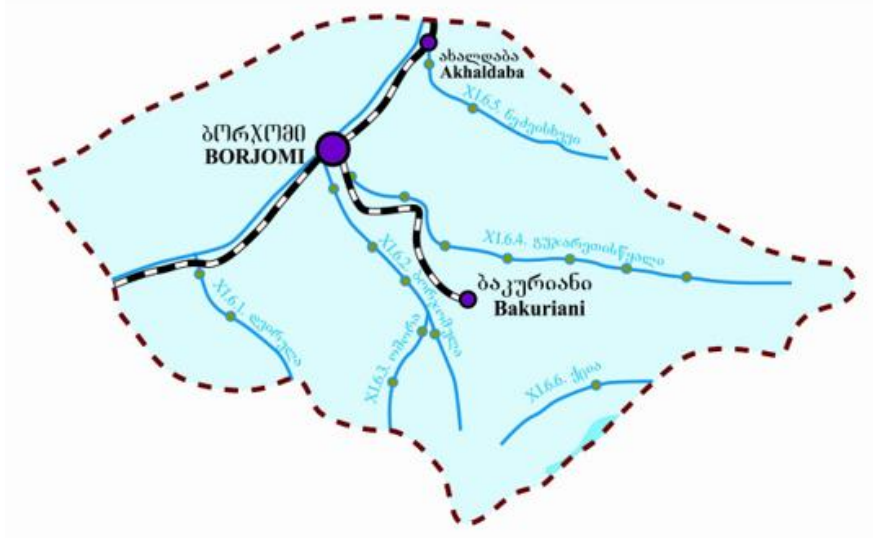
ამჟამად ახალციხისა და ასპინძის მუნიციპალიტეტებში „მტკვარი ჰესი“ შენდება. მისი ჯამური დადგმული სიმძლავრე 53 მგვტ-ია, რაც ქვეყნის ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების ყოფილი მინისტრის, გიორგი ქობულიას განმარტებით ელექტრო სისტემას წლიურად 251.5 მლნ კვტ. სთ. ელექტროენერგიას შემატებს.

ექსპლუატაციაშია უკვე შესული 2010-2014 წლებში აშენებული 87 მეგავატი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგური „ფარავანი“, რომელიც ახალქალაქის ტერიტორიაზეა. ის წლიურად 420 მლნ კვტ.სთ. ელექტროენერგიას გამოიმუშავებს.

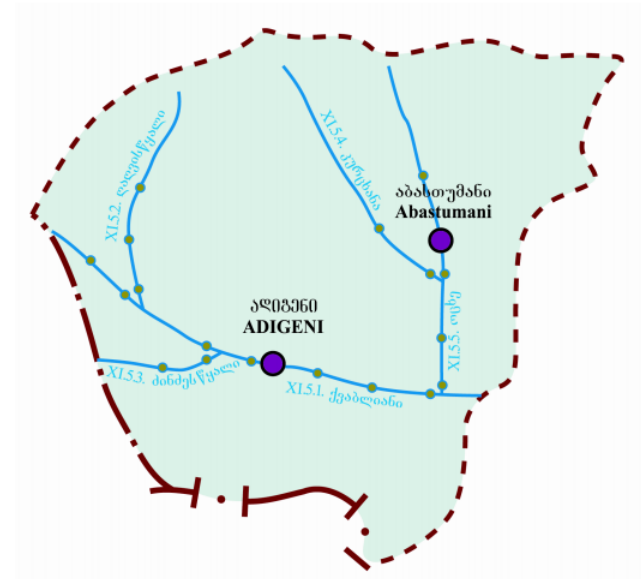

საკადასტრო რუკები

XI.6 ბორჯომის რაიონი
XI.6 Borjomi district
XI.6 Боржомский район

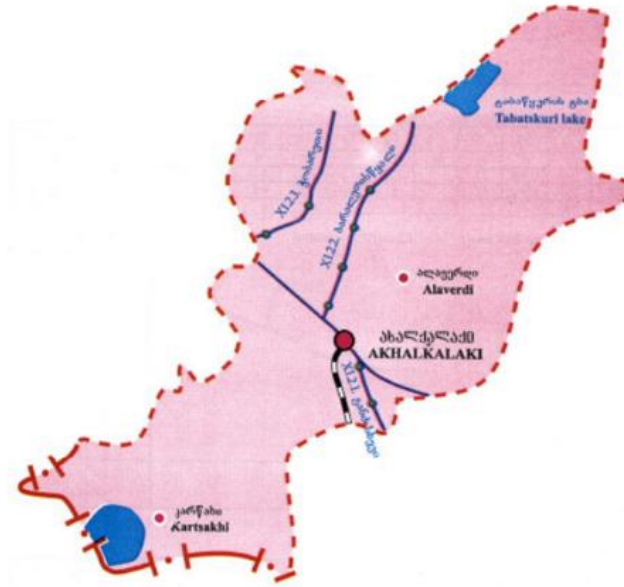
XI.5 ადიგენის რაიონი
XI.5 Adigeni district
XI.5 Адигенский район

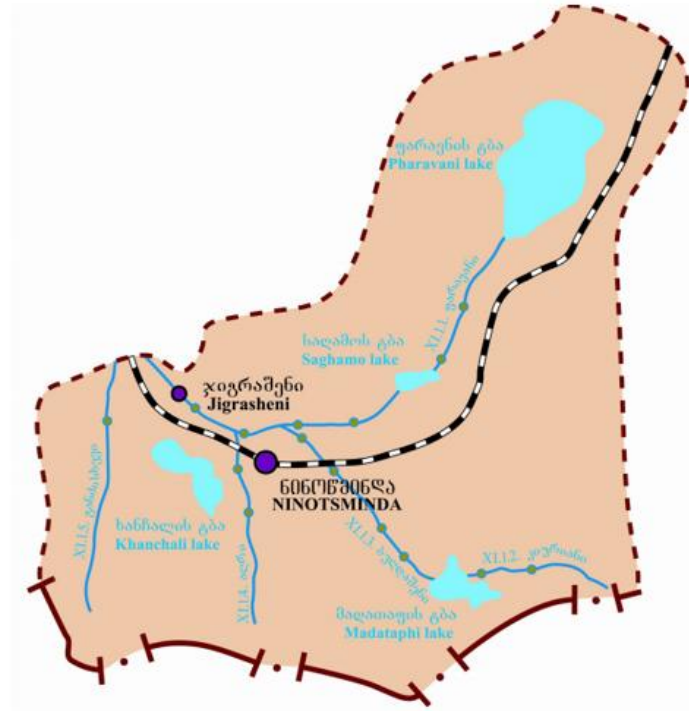
XI.3 ასპინძის რაიონი
XI.3 Aspindza district
XI.3 АСПИНДЗСКИЙ район

XI.2 ახალქალაქის რაიონი
XI.2 Akhalkalaki district
XI.2 АХАЛКАЛАКСКИЙ район

- XI.1 ნინოწმინდის რაიონი
- XI.1 Ninotsminda district
- XI.1 Ниноцминдский район

მასალა აღებულია [საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტროს](#) საიტიდან. საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები არ იღებს პასუხისმგებლობას მონაცემთა სისწორეზე.

გამოცემაზე მუშაობდა: მარიკა ფიროსმანაშვილი

საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები-საქართველო
საქართველო, თბილისი, სლავა მეტრეველის 4
ტელ/ფაქსი: (+995 32) 2399543; ელ-ფოსტა: info@greens.ge
ვებ-გვერდი: www.greens.ge